

Onderwerp Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	14 050	Bijlage(n)	-	Ons kenmerk	204061-2024
Datum	17-7-2024	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Onze regio telt een groot aantal dakloze personen. Deze mensen hebben geen thuis waar zij als basis op terug kunnen vallen. Dit vraagt om een aanpak die gericht is op het voorkomen van dakloosheid en een thuis voor iedereen. Graag informeren we uw raad via deze brief over het proces rondom de invulling en vormgeving van het Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen.

Op 22 november 2023 (kenmerk 352920-2023) bent u geïnformeerd over de afrondende acties van een aantal tijdelijke vernieuwende projecten rond opvang. Daarbij is ook een toelichting gegeven op de eerste contouren van een Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen. Dit betreft een plan die vanuit de centrumfunctie van de gemeente Groningen door het Regionaal programma Beschermd Wonen & Opvang wordt uitgevoerd en bedoeld is ondersteunend en verbindend te zijn voor de tien Groninger gemeenten. De gemeente Groningen stelt een eigen lokaal plan op, dat later in deze brief als 'Gronings Actieplan Dakloosheid' wordt toegelicht.

Voordat we ingaan op het Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen staan wij eerst stil bij het Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis.

Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis (NAD)

Met een gevoel van urgentie is in december 2022 het Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis door het kabinet gepresenteerd. Dit plan geeft invulling aan de ambitie om dakloosheid eind 2030 te beëindigen, waaraan Nederland zich heeft gecommitteerd door het ondertekenen van de Lissabon Verklaring.

Gesteld wordt dat het structureel terugdringen van dakloosheid vraagt om een fundamenteel andere kijk op de aanpak van dakloosheid, een paradigmaverschuiving. Het betekent dat beleid niet is gericht op Maatschappelijke Opvang, maar dat veel steviger wordt ingezet op het voorkomen dat mensen dakloos raken met een veel nadrukkelijker focus op wonen. In het plan wordt een aantal leidende principes geformuleerd die nodig zijn als kompas om de komende jaren het beleid aan te toetsen en de koers goed met elkaar vast te houden om genoemde ambitie te behalen. Deze ambitie wordt in het actieplan uitgewerkt in een zestal actielijnen.

Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen (RADG)

In 2021 werd in samenspraak met Groninger gemeenten en andere partners de 'Regionale Leidraad ontwikkeling Maatschappelijke Opvang' vastgesteld. Deze leidraad is opgesteld om te komen tot een herijking van de Maatschappelijke Opvang. In de leidraad worden twee sporen benoemd, zijnde 1. preventie en 2. herijking opvangfaciliteiten. Beide zijn uitgebreid met partners besproken. De opbrengst krijgt nu een plek in het Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen. Het RADG volgt de actielijnen uit het Nationaal Actieplan Dakloosheid.

De Maatschappelijke Opvang (MO) kampt met een toenemend aantal mensen die geen complexe problematiek hebben en redelijk zelfredzaam zijn. Doordat deze mensen geen duurzame huisvesting kunnen vinden, leidt dit ertoe dat zij in opvanglocaties zitten. Met andere woorden, het zijn woningzoekenden met een urgente woonvraag. Het woonprobleem van deze mensen wordt tijdelijk opgelost met dure specialistische zorg. Deze situatie is niet alleen inefficiënt, maar ook kostbaar, en zet de capaciteit van de opvang onder druk. Dit leidt er ook toe dat mensen die meer zorg nodig hebben niet altijd een plek in de opvang kan worden geboden. Naast deze doelgroep zijn er ook voor de meer complexe doelgroep preventieve en uitstroom bevorderende maatregelen nodig. Omdat het oplossen van dit vraagstuk over verschillende gemeentelijke domeinen gaat, vraagt het een domeinoverstijgende aanpak. Om dakloosheid terug te dringen en de noodzaak van dure opvang tot een minimum te beperken, is dan ook een forse gezamenlijke inspanning nodig.

Het RADG is een hulpmiddel die moet zorgen voor een transformatie in de aanpak van dakloosheid, met inzet van alle gemeenten en vele partners. De leerelementen uit de preventiescan Dakloosheid, waaraan Groninger gemeenten begin 2023 deelnamen, kunnen bijdragen aan deze preventieve aanpak.

Ambitie vanuit het Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen

Dakloosheid naar 0 en een (t)huis voor iedere inwoner van de provincie Groningen in 2030 is de ambitie die ook centraal staat in het RADG. Gemeenten zijn op grond van de Wmo 2015 gezamenlijk verantwoordelijk voor de Maatschappelijke Opvang.

Het RADG vormt voor gemeenten de basis van deze gezamenlijke aanpak binnen de provincie Groningen voor het terugdringen en voorkomen van dakloosheid. Twee actielijnen uit het actieplan staan op dit moment centraal. Dit zijn actielijn drie 'Wonen eerst': iedereen een stabiele woonplek met ondersteuning op maat en actielijn vier 'het Versterken van de uitvoeringspraktijk': betere regie, snelheid en de menselijke maat centraal. Deze twee actielijnen zijn eind 2023/ begin 2024 in aparte sessies uitgebreid besproken met gemeenten, aanbieders en corporaties. Deze actielijnen zijn vervolgens uitgewerkt en hebben een plek gekregen in het zogenoemde

‘Perspectiefplan Maatschappelijke Opvang 2030’. Na de zomer komt een regionale analyse van de dakloosheid in Groningen beschikbaar die vervolgens een vertaalslag zal krijgen in een lokale analyse c.q. opgave per gemeente.

Monitoring en het koploperprogramma ‘Een (t)huis voor iedereen’

Landelijk Dashboard van het Nationaal Actieplan Dakloosheid

In Groningen maken we gebruik van de monitor Dakloosheid. Uw raad ontvangt hier deze maand ook een brief over (Publicatie Monitor Dakloosheid Groningen 2023, kenmerk 202479-2024). In dit kader heeft de VNG, in samenwerking met gemeenten en partijen uit de landelijke coalitie dakloosheid, een dashboard ontwikkeld voor de monitoring van de uitvoering van het Nationaal Actieplan Dakloosheid. Voor de monitoring van het RADG sluiten we zoveel mogelijk aan bij het landelijke dashboard. De indicatoren van het dashboard zijn uiteraard een belangrijk onderdeel en grondstof voor de uitwerking van de actielijnen en voor alle gemeenten van belang om richting 2030 invulling aan te geven. Van belang is het meten van de voortgang en het creëren van een gelijk speelveld tussen gemeenten waardoor inzicht, verbinding en de samenwerking wordt bevorderd. Het landelijk dashboard en de hierin opgenomen indicatoren zijn hiervoor een bruikbaar instrument.

Koploperprogramma ‘Een (t)huis voor iedereen’

De gemeenten krijgen op basis van de wet Versterking regie volkshuisvesting een wettelijke verankering om meer te kunnen sturen op het gebied van volkshuisvesting. Een onderdeel hiervan is opgenomen in het programma ‘Een thuis voor iedereen’. Op dit moment is de regio Groningen ook koploper voor dit programma. Het programma heeft als doel te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen met een evenwichtige verdeling over gemeenten en met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding.

De inzet via het RADG kan gezien worden als een eerste verkenning van gemeenten om, in samenspraak met partners, (extra) huisvestingsmogelijkheden te onderzoeken en te anticiperen op de vraagstukken die gaan komen bij urgentieverlening aan aandachtsgroepen. Dit vraagt om domeinoverstijgend, binnen en buiten de gemeente, samen te werken en alternatieven te bedenken om huisvesting voor de verschillende aandachtsgroepen mogelijk te maken. Een belangrijk aandachtspunt is de ondersteuning van de complexe doelgroep waarbij het ‘onconventioneel wonen’ wellicht perspectief kan bieden.

Gronings Actieplan Dakloosheid (lokaal)

De gemeente Groningen verricht inspanningen om dakloosheid bij mensen te voorkomen. Het uitgangspunt daarin is helder: Niemand hoeft in Groningen op straat te slapen. Tegelijkertijd investeren we in preventie om nieuwe instroom te voorkomen. De ambitie uit het coalitieakkoord ‘Het begint in Groningen. Voor wat echt van waarde is (2022-2026)’ om bestaanszekerheid te vergroten, ook voor deze mensen uit onze samenleving, vormt daarin een belangrijke drijfveer.

Ondanks dit uitgangspunt en deze ambitie constateren we, ook in Groningen, een gestaag groter wordende groep mensen voor wie de basale basis (stabiele woonplek) als onderdeel van bestaanszekerheid niet aanwezig is of waarbij deze basis onder druk staat. In het verlengde van de nationale en regionale planvorming zijn we daarom

Volgvel 3

samen met onze netwerkpartners aan de slag om een lokaal actieplan in Groningen op te stellen. De eerder aangehaalde uitgangspunten uit de landelijke en regionale plannen, net zoals de inzichten uit het rapport van de Raad Volksgezondheid & Samenleving 'Herstel begint met een huis', betrekken wij hierbij. We kijken kritisch naar het bestaande (preventieve) aanbod, zodat we met gerichte en passende interventies betekenisvol kunnen zijn voor de mensen. Tegelijkertijd zijn we verbonden met de andere domeinen, bijvoorbeeld in het programma Wonen en Zorg. De kracht uit dit programma willen we optimaal benutten om lokaal, concreet en actief werk te maken van de benodigde paradigmaverschuiving waar eerder in deze brief over is gesproken. Wij verwachten u dit najaar inhoudelijk nader te kunnen informeren over het Gronings Actieplan Dakloosheid.

Het is van belang dat alle Groninger gemeenten de ambitie van het RADG omarmen en urgentie aanbrengen in de aanpak van dakloosheid. Het streven is dakloosheid te verminderen door preventieve samenwerking te bevorderen en alternatieve huisvestingsmogelijkheden te creëren om de druk op opvang te verlagen. Het is pijnlijk om te constateren dat een behoorlijk deel van de mensen die op dit moment in opvanglocaties zitten in principe woningzoekenden zijn met een urgente woonvraag.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.